

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

El camp de la situació

—¡Cristo, quina nuvolada!
Se 'm figura, en bona fé,

que hi haurá tal pedregada
que aquí no hi va á quedar ré.

DE DIJOUS Á DIJOUS

VALTAVA un amaniment á las eleccions de Diputats á Corts, en las quals el govern vaticanaista ha sufert una vergonyosa derrota, ab la perdua dels districtes que representan la Espanya

viva y que ansia salvarse; y l' amaniment s' hi ha posat: amaniment de sanch humana, bárbaramente vessada en alguns punts de la Península. El malefit mausen ha fet novament de las sevas, y questa vegada de una manera horrible.

A Infest (Asturias) el dia del escrutini general hi havia l' intent manifest de arrebatar l' acta al diputat canalejista Sr. Uria. El poble estava, naturalment, excitadíssim; la guardia civil preparada com si guardés las espalladas als xanxullers. Quan el poble tractà de invadir la casa consistorial per evitar la infamia que s' anava á perpetrar, sigue rebutjat, sense les prevencions d' ordenanza. En pochs minuts s' etxegaren prop de 1,000 trets. La plassa quedá sembrada de morts y ferits; onze

dotze dels primers, entre ells algunes donas y criatures, y dels últims prop de un centenar, d' ells com una vintena tan graves, que 's tem per la seva vida.

El diputat Uria envia un telegrama al govern, concebut en aquests termes:

«Hubiéramme advertido que se llegara á tales extremos para arrebatarle el acta y hubiera yo renunciado á ella, por ser para mí más importantes las vidas de mis electores que el acta. Se está haciendo la revolución desde arriba radicalmente, brutalmente, rápidamente, y no en provecho de la monarquía. —Manuel Uria.»

Y lluny de donar una satisfacció al poble y al seu representant, els tribunals militars s' han encarre-

gat d' encausar á tots, colocant á las víctimas de tanta barbarie en la condició de delinqüents.

A Jumilla (Murcia) varen ser detinguts alguns ciutadans que havien intentat aprofitarse del espart del terme municipal. Quan el poble tractava de obtenir la llibertat dels presos, se trobá ab la guardia civil; hi hagué tiros, dels quals resultaren quatre morts, dos homes y dos donas, y un número considerable de ferits de molta gravetat. Com de costumbre d' aquests infelissos tres tenían que veure ab la protesta que s' estava realisant. El mausen no distingeix.

Escàndols y sanch derramada, á Almería; més escàndols y nous atropellos á Denia. Per tot arreu l' imperi de la brutalitat y l' salvajisme, com si da-

Want dels anhels de l'Espanya que intenta regenerar-se, posantse en armonia amb la vida europea, el govern tingüeix empeny en tractar al país com una tribu africana.

Aquests successos irritants han alsat un crit de protesta unànim. Y l'govern tan tranquil. En l'últim consell de ministres aquests s'ocuparen de la conveniència de substituir el mauser per un arma menys mortífera, per exemple l'remington. Pesa i suspesat l'assumpte s'ha acordat que l'mauser continúe funcionant. Es l'arma providencial dels governs caduchs. Ab ella se suicidaran.

A Andalusia la qüestió agraria va prenent proporcions espantoses. Els pobres treballadors del camp no poden viure, y mentre els uns demanen feina sense trobarla, els altres exigeixen una rebixa en el preu del pà.

El nostre pà d' cada dia del Pare nostre s'ha convertit en aquell país en «El badall etern de la realitat.»

La cosa s'va posant amenassadora, y son moltes les famílies qu' emigran temerosas del gran conflicte, à cada instant més imminent.

La situació política està embrolladíssima: ó més clar encare: no te sortida.

Reconeixed la impopularitat de n'Maura, no pot ja continuar en el govern; pero l'govern sense en Maura no pot governar un dia més. El ministre mallorquí ab les seves manyas s'ha format un núcleo de 45 diputats; si s'retira del govern y's seus amics els segueixen, els conservadors quedan en minoria, y per consegüent exposats á una derrota parlamentaria.

Y llavoras qu'ls sustituix? Els fusionistes estan dividits: cada prohòm te l'seu grup, y l's prohoms y l's que l's segueixen s'odian cordialment.

Davant de les oligarquies monàrquiques descompostas y triturades, s'alsarà la minoria republicana, ben cohesionada y resolta á cumplir la seva missió. Te en apoyo l'opinió viva y energica de una gran part del país resolt á redimirse. Ningú com els nostres amics representa avuy una forsa tan considerable.

Que apuntin alt y dret... y farán blanco.

PEP BULLANGA

LA TASCA REPUBLICANA

BARCELONA al depositar en las urnas 36 mil sufragis republicans, s'ha posat al davant del moviment regenerador d'Espanya. Barcelona, Madrid y Valencia, las ciutats més populoses y més ilustradas de la nació, s'ofereixen com exemple y modelo á totas las responents. — Imiteu-nos, seguieu-nos — estan dihen — y s'haurá acabat la monarquia, y s'haurá enterrat el caciquisme y tindrà una Espanya nova.

En aquesta invitació á redimirse posant en exercici la ferma voluntat del poble està perfectament marcada la tasca republicana.

El primer pas, qu'era l'més difícil, està donat ab glòria y fortuna; els altres se donarán també ab no menos èxit, si ns decidim á aplicarhi dos condicions que son dos forsas invencibles: la perseverancia y la serenitat exempta de tota llei de impiacencies.

Cal renunciar á tota pretensió de obtenir una República fora de temps. Gran cosa seria dormirnos en monarquia y despertarnos en República; canviar de soca á arrel, y de la nit al matí, las institucions y l'modo de ser de la nació. Pero les obres improvisades solen durar poc, y ab la mateixa facilitat ab que s'estableixen se derrumban.

Serà millor que traballém ab afany, sense defalliments, per encarnar la nostra idea en la conciencia de la nació. La tasca no es curta; pero es atractiva, per tant que mentres la realisarem, anirà enfortint-nos y posant-nos en condicions de que la nostra obra un cop realisada, siga indestructible.

**

Dos accions hi ha qu'entacular, dos accions convergents y complementaries.

De una d'elles, n'està encarregat el jefe del partit, en Salmerón, investit ab l'omnímoda y absoluta confiança de tots els republicans. L'altra correspon als organismes y á tots els soldats de la bona causa qu'estimim l'honor de la bandera y s'daleixin per la victoria definitiva.

En Salmerón té al seu càrrec la direcció suprema del partit. Ell es qui ha d'escullir y senyalar l'hora y l'moment oportuns de donar el cop decisiu. Ab ell deurán entendre els que s'presten á secundarnos. En el seu pensament, en el seu cor, en la seva voluntat se concentrarà el pensament, el cor y la voluntat de tots els republicans espanyols. Les seves menors indicacions seran pera nosaltres ordres indiscretibles.

Mes pel bon desempenyo de son càrrec necessita no sola una adhesió completa y una confiança ilimitada; li precisa ademés una cooperació eficàs, continua, intelligent, ferma y resolta. Tant com més se li presti més fort se sentirà, y més facilitats trobarà també en el cumpliment de la seva espinosa missió.

Qu'hem de fer, donchs, els republicans, pera cooperar eficacament á l'obra del nostre ilustre jefe?

Una tasca molt senzilla: procurar á tota costa la republicanització d'Espanya. Es un plan complet, alentador en el seu desenvolupament y eficacissim en els seus resultats. Es l'únich que pot mantenir sempre vius y encesos l'entusiasme y l'energia del poble republicà. Obra de combat continuo, pero també de

una serie de victorias successives premi á nostres grans esforços, significa l'elaboració constant de la República, fins dintre de la mateixa monarquia, en tant se consumi l'desmoronament de la caduca institució.

Vejam, ara, la manera pràctica de portarla á efecte.

Prenem per camp d' experimentació la província de Barcelona.

La capital es republicana. Poch ha de costarnos, donchs, republicanizarla totalment. Ens bastarà conquerir la majoria en la Corporació municipal, y administrar republicanament els interessos comunals. Ab regidors republicans y un poble republicà tindrà la República á Barcelona, encare que no haja desaparegut del tot la monarquia. No hi haurà cacichs, ni funcionaris del poder central que tingan alí ni forsa pera contrarrestar la ferma acció del poble republicà de Barcelona. Sempre que ho intentin seran vergonyosos venuts.

Tenim com tenim organització y disciplina, periódics que influixen en l'opinió pública y un número respectable de diputats provincials republicans, tot això podrà posar-ho desde ara al servei dels districtes y dels pobles de la província, movent-los á republicanitzar-se també, segurs de que seran apoyats en l'exercici de sos drets legítims. Això ho prescriuen els devers de la solidaritat republicana.

Qu'en cada poble s'organisi l'partit republicà; que tots ells procurin portar al respectiu municipi la major suma possible de representació republicana: que no demanin mai res als cacichs, que res poden en un país qual poble està despert; qu'en totas les seves necessitats, ja de bon concell, ja de apoyo directe, accuin sempre als organismes republicans, y estiguin segurs que seran ben atesos, y ningú llavoras s'atreverà á posar trabas á la seva acció.

No importa que haguém de lluytar continuament: lluytaràrem per la República, y lluytant es com els pobles s'enforteixen.

Aceptant bonament el principi catalanista de que Barcelona es cap y casal de Catalunya, Barcelona farà seu qualsevol agraví inferit encare que sigui al últim poble de la província ó del principat, qualse-

sino també entre molts de nosaltres, que l'partit republicà estava mort, y que no hi havia Cristo que resuscitès á n'aquest Llátzer. Y ja l'veuenen ara, de peu dret, fort y vigorós.

Se tenia per incontrovertible que l'socialistas havien arrastrat cap á ells á les masses republicanes, y ja s'ha vist que á Madrid no contan ab 1,000 votos veritats, ni en cap punt d'Espanya ab forças per treure un sol diputat, á pesar de la simpatia constant y l'apoyo circumstancial que l'socialistas monàrquics els hi prestan.

Se sostenia ab calor qu'en Canalejas representava una gran forsa, que tenia un partit poderós darrera seu, y s'ha patentisat que no contant ab l'ausili dels governs, pot portar á las Corts, sis ó set diputats pel cap mes alt, si es que no s'empenyen els governs en que no vinguin, porque llavors no venen.

Y ha bastat, pera desfer aquestes tres mentides, que s'reunissen el 25 de març en una Assemblea l'socialistes.

Quina forsa mes poderosa la de la veritat, quan se l'aplica degudament!

JOSEPH NAKENS

ELS DIPUTATS REPUBLICANS

Per Barcelona: D. Nicolau Salmerón, D. Alejandro Lerroux, D. Emili Junoy, D. Joseph M. Vallés y Ribot y D. Jaume Anglés.

Per Sabadell: D. Francisco Pi y Arsuaga.

Per Sant Feliu de Llobregat: D. Joseph Lletjet.

Per Vilafranca del Penedès: D. Joseph Zulueta.

Per Vilanova y Geltrú: D. Pau Barbé.

Per Tarragona: D. Julià Nougués y D. Ramón Mayner.

Per Lleida: D. Manel Romo Pereña.

Per Figueres: D. Joan Boífill.

Per La Bisbal: D. Joseph M. Vallés y Ribot.

Per Mahó: D. Rafael Prieto y Caunes.

Per València: D. Vicente Blasco Ibáñez, D. Emili Menéndez Pallarés y D. Rodrigo Soriano.

Per Castelló de la Plana: D. Fernando Gasset.

Per Sueca: D. Adolfo Gil y Morte.

Per Zaragoza: D. Joaquim Costa.

A las Vascongadas: Zubala á San Sebastián. Total 1. A Extremadura: Calderón á Badajoz y Lozano á Mérida. Total 2.

Y á las Canarias: Pérez Diaz. Total 1.

Els que no han sortit, ab tot y haver alcansat una votació considerable suman 40, que units als 36 triomfants donan un contingent de 76 candidats, posats en línia de batalla pel partit republicà.

Tinguis en compte que aquest admirable esforç s'ha portat á cap improvisadament, al mes just de haver-se celebrat l'Assamblea magna de Madrid.

Si l'socialistes mantén la cohesió y no deixen refredar l'entusiasme, passaran de cent els diputats que portarà cap a les Corts, en las próximas eleccions que se celebren.

No hi ha avuy á Espanya cap mes partit polítich que com el republicà estigui en condicions de fer una tan admirable ostentació de forças.

J.

L'Fiscal del Suprèm ha publicat una circular per fer la por als republicans, que aspirin á cambiar la forma de govern per medi de la violència. Entre l's medis violents s'hi conta l' de alsar el crit de «Visca la República!»

Ara bé: desde l'moment que prijan aquest crit, senyal que l'tenen.

Y perquè l'tenen? Ells s'ho sabrán. Serà perquè las institucions s'han anat aprimat de tal manera que ja son del gruix de un paper de fumar, que l'buf de un crit se l'emporta?

Per últim s'ha persuadit en Silvela de que l'mauser era un'arma massa providencial; envia massa gent al cementiri.

En vista de lo qual ha tingut la idea de substituirlo ab un altre fusell que mati també; pero ab una mica de moderació, per exemple l'remington.

No obstant en Maura s'oposa al canvi, considerant que si bé l'mauser mata molt, les ferides del remington son més dolentes, y en aquesta alternativa, casi preferix el mauser.

Així passan el temps els últims ministres de la monarquia; no considerant de quin mal han de morir, sino quin fusell es millor per exterminar al poble.

Miserables! Afortunadament estan á las acaballades.

Tots els periódics estrangers que segueixen ab atenció el gran moviment republicà d'Espanya, pressagian la iminència de una revolució que donrà per resultat l'avveniment de la República.

Y lo més bonich es que tots ells veuen en aquest desvetllament poderós del poble espanyol, el síntoma més efectiu de que ha trobat per fi la via de la seva salvació.

En aquest punt tots estan conformes ab lo mateix: Espanya demostra volgut salvase y's salvava.

No se celebra un sol acte republicà, sense qu'en ell se posin de relleu dos de les grans condicions que constitueixen la principal forsa del partit. Aquestes dos condicions son: l'entusiasme y la disciplina.

L'entusiasme gran, immens, frenètic, desborant se va veure á Madrid el dia de l'arribada de n'Salmerón. Y no obstant, bastà una indicació del ilustre jefe del partit republicà únic, perquè aquella massa humana imponent, se disolgués ab la major tranquilitat, prescindint de la grandiosa manifestació que intentava realitzar, y que l's agents del govern esperaven per promoure un conflicte marcat ab l'efusió de sanch.

Ab un poble tan posseït del seu dret y tan reflexiu fins en el moment de la explosió dels seus entusiasmes, se pot guanyar fàcilment la República, y una vegada conseguida, encare més fàcilment pot conservarse.

Del natural.

Un pobre home de Madrid va ser portat á la casa de socorro en gravíssim estat, y allí va morir al poch rato... de què diríam? De fam.

En la butxaca del pantalón se li va trobar una moneda de dos céntims.

Y s'ha comprobat que pochs días avants havia enviat un memorial á la exreina regent, explicantl qu'era un jòrnaler sense feina y que no tenia que menjar. El memorial va quedar sense resposta.

Y s'ha comprobat també que l'dia mateix donya María Cristina va enviar 2,000 pessetas á unes monjas, que donan alberch á unes noyes per explotarlas iniciamet.

Del natural... Y molt natural ¡veritat!

Un dels crits que va predominar á Madrid el dia de l'arribada de n'Salmerón, sigué l' de «Viva Catalunya para Espanya!»

Aquesta reintegració del esperit de la terra catalana al esperit nacional, ha sigut obra exclusiva dels republicans.

Y ja no aquell crit sols s'ha de donar, sino ade més un' altre:

«Viva Catalunya redentora d'Espanya, al amparo de la República!»

Aquest es el verdader catalanisme.

Grandios sigué el meeting donat diumenge al matí en la Plaça vella de Toros, en conmemoració de l'horrible tragedia de Montjuich. Pel bon nom d'Espanya, tacada de barbarie als ulls del mon civilisat, y en honor de la justicia, s'imposa la revisió del procés. La Monarquia no pot realisarla; la realisarà la República.

En aquest sentit s'inspiraren tots els discursos breus, concisos y expressius.

El poble republicà congregat en la plassa, en número de més de 25 mil persones, apoyà ab els seus

MENTIDAS CONVENCIONALS

N'hi ha moltes en la política espanyola que s'aniran desvaneixent poquet a pocht. De un mes ens'han desaparegut algunes.

Era cosa corrent, no ja sols entre l's monàrquics,

aplausos y aclamaciones las valentas aspiracions manifestadas pels oradors que feren us de la paraula. Ni durant l'acte, ni després del mateix, hi hagué l'més petit desordre. Veritat es que 'ls agents de l'autoritat brillaren per la seva ausència, y en reunions tan numerosas, això sols es una garantia de que tot ha de anar bé.

Davant dels maravillosos resultats que acaba de produir la unitat republicana, 'ls monàrquichs donarien un ull per introduir la divisió en les nostres filas. ¡Be 'n fan d'eforsos per conseguirho!

Ara l'han donada en dir que l'minent Joaquim Costa està de puntas ab en Salmerón y que ni tant sols pensa presentarse á las Corts.

Una falornia y ben desballastada.

En Costa y tots els republicans, del primer al darrer, cumplirán ara y sempre ab el seu deber. Impulsats de la gran missió que 'ls correspon realisar, cap d'ells farà traïció ni á la patria ni á la República.

S'haurán de desenganyar els monàrquichs; pero que ningú pugui prestarse á ferlos el joch, enseñan massa las cartas.

Declaració de 'n Salmerón:

«El moviment republicà se troba dintre de la legalitat, y així continuará mentres siga permès fer valdre 'l dret. D'altra manera jo seré 'l primer en predicar la violència pera que s'imposi la voluntat nacional.»

**

«L'exèrcit se troba ab aquest dilema: «O ab la patria ó ab el rey.»

«Si, cosa que no crech, sigué tan cego que 's declarés pel rey, olvidant que á l'any 98 signé entre-gat sense serli permesa la defensa del honor nacional jah! llavoras no quedaría altre remey que fer la revolució com se feu á Fransa, y la realisaria 'l poble sol, en la seguretat de que lo mateix que á França tindrà que ser acatada la seva resolució.»

Prengui nota de aquestes declaracions aquell á qui més li interessa tenirlas en compte.

BRENADA REPUBLICANA DEL DISTRICTE DE TARRASSA.—Tindrà efecte demà diumenge en els entorns de Ca'l Parellada, en un lloc molt pintoresc, situat pròximament á igual distància dels núcleos més populoses del districte: Tarrasa, Rubí y Sant Pere de Tarrasa. Aquest acte d'expansió fraternal republicana que promet veure's animadissim, servirà per estrényer més y més els llaços de unió que s'han anusat ab motiu de les passades eleccions, en las quals el partit republicà de aquell districte ha fet tan bella ostentació de les seves forces. Hi assistirà el candidat Sr. Roca y Roca, havent-hi sigut invitades ademés altres distingides personalitats del partit.

MATADEPERA, 28 de abril

L'ensotanat va traballar com un alarb en favor del candidat monàrquich. El seu nebot corria á avisar feilgresos, y quan ne tingué una bona remada á casa seva, 'ls hi digué que si guanyava en Roca y Roca se 'ls ficaría foch á la pallissa. Ja li tenen.

CREU ALTA, 27 de abril

En les eleccions passades no faltaren en aquesta barriada uns quants *misagres* que volgueren sembrar odis y rencors entre nosaltres, conquerint tota la senmanya als mes flachs de caràcter, pera que votessin la candidatura monàrquica; però 'ls va sortir el tret per la culata, puig eran 24 els interventors y suplents de la seva *ganaderia* y l'escrutini va dar per ells un total de 57 vots, obtenint la candidatura republicana 225, y això que hi ha 300 electors que se 'ls roba el dret del sufragi.

Vaja que el Sr. Sala 's va mal fira al encomanar-se á 'n aquesta gent, els coneixem molt á fondo, y sabémos que son com els duros *sevillanos* que fan bona cara pero son dolents. Tots els veuhens honrats no creuen ab aquesta patuleya, que tenen reunions, y's passejan descaradament pel poble ab el fill del tristement célebre cacich Vivé, de qui tan tristes recordans guardaran sempre la Creu-alta. Las donas d'aquest poble els diuhen els farts d'arrós y á fé que s'ho mereixen, puig van gastá á la salut del Alfonso un *nep* per barba, y quan dinavan semblavans els dotze apóstols, únicament que entre 'ls de Cristo hi havia un Judas, y en aquella *Cena n'* eran tots.

Els que mereixen un aplauso son alguns dínes coristas de la Societat 'Colón' que recordant las llàgrimes de sanch que 'l cacicisme costa á 'n aquesta barriada, tingueren el desprendiment del retxassar el reclam de la seva Junta Directiva perque votessin la candidatura Sala, y ab orgull votaren la republicana. ¡Alerta amics coristas! Feu neteja d'aquesta circundans reactionaris que us volen comprometre á vosaltres y volen deshonrar al poble y el bon nom de vostre malaguanyat mestre Clavé.

SANT PERE DE TARRASSA, 28 de abril

Bona catzellada va ser la que 'ls republicans d'aquest poble varen donar al Sr. Alfonso Sala ab motiu de las eleccions del passat diumenge que encara qu'ho teníam pam á pam conquistat pels monàrquichs, varen tenir 77 vots y nosaltres els republicans 154. S'ha de acabar aquest maleït cacicisme que 'ns fa viure com salvatges, entre nosaltres y els veuhens de la barriada de la Creu-alta. Y doném un vot de censura al tinent-arcade Mariano Satlari que va manar al digne agutziol Aleix Molins, que repartís candidaturas de 'n Sala comprometent el càrrec que tan dignament exerceix. També tindrem present els veuhens d'aquest poble els traballs que ha fet el Secretari del Ajuntament a favor de la candidatura monàrquica, pero no ho trobem extrany, perque en Sala no devia sapiguer ahont ferlo anar aquest *tipo* y ens el va *endossar* á nosaltres, y bé li ha de agrair, pero es en perjudici de nosaltres, que estém mal servits, puig com a secretari es una nulitat; ara com á llepa... esques d'els cacichs, es un *tronjo*. Se diu Sabat, dugas *ans* y dugas *esses* faltarían pera completar el seu nom, y molt que li escusaria: *Sabatassas*.

CASSÀ DE LA SELVA, 2 de maig

En J. Gruart y Poch, dictador d'aquest poble, acaba de despatxar de la seva fàbrica á tots els obrers que votaren la candidatura de D. Joaquim Costa. Com que aquests vots restaven en contra de un tal Sabater, qu'era el seu patrocinat, heus aquí 'l motiu.

Pero això es indigna y demostra en aquest senyor una falta de moralitat que subleva *no li sembla, senyor Francisco?*

SANT CELONI, 5 de maig

Els cacichs y caciques de 'n Planas tenian projectat, pera després de las eleccions, grans festivals acompañats de lluminaries y arrossades, havent format un programa de festejos pera en cas de que haguessin guanyat ells. No ha sigut això, y totas las disbauixas anunciadass s'han tornat ayuga poll.

Ens en alegríem, menys gasto de Rubinat y mes gana per quan vinguin unes altres eleccions, que procurarem guanyar els republicans en detriment de cacichs y carca-catalanistas.

SANT CUGAT DEL VALLÉS, 29 de abril

Son en gran número las coaccions y porquerias que s'varen fer en aquest poble á favor de la candidatura de 'n Bustillo. La garrafa del aguardiente, els puros, fins els bitllets de banca anavan á dojo pera comprar conciencias. Degut á aquest modo de obrar per part dels ca-

cichs y els seus representants, no varen poguer obtenir majoria en aquesta població els republicans.

Ab tot la República ha sortit triomfant y 'l nostre districte representat pel dignissim fill de 'n Pi y Margall, don F. Pi y Arsuaga.

SANT FELIU DE LLOBREGAT, 29 de abril

Durant las eleccions el nostre *papu negre* visitava als veuhens més pobres exigintlos que votessin á favor del senyor Roig y Bergada, y amenassantlos de que, en cas contrari, 'ls retiraria las almoynas que de l'iglesia rebien... y que no son diners seus!

¡Que n'es d'humanitari 'l ministre del Senyor, de Sant Feliu!

SANT MARTÍ DE CARÓS, 4 de maig

Dugues frasses célebres del nostre trempat rector: Las criaturas las fa Deu; els homes y las donas no son mes que instruments, son els mortils que li serveixen pera ferlas. —Això ho va dir l'altre dia desde la trona. L'altra frasse es aquesta: El pecat de la blasfemia es el mes lleig. Hi ha pecats que *donan gust*, pero en el renegar ni gust s'hi troba. —Tal es nostre simpàtic carboner de Sant Martí, digne successor del enginyós Vallfogona.

TORDERA, 3 de maig

De resultats de un incumpliment en el tracte fet pel perdigot Sr. Borrás Gelpí á D. Rafel Mir durant la festa major del passat Agost, segons el qual la fàbrica d'aquell senyor devia suministrar una cantitat de fluido convinguda per l'envelat de la festa, l'expressat senyor Mir va ser portat injustament als tribunals. Després de tants mesos s'ha fallat á favor del feudal Borrás, condemnant al seu contrincant al pago de 75 pessetes... pera sopar li deuen fer falta al cacich regionalista.

Dels 143 vots que varen depositarse á l'urna, 133 foren pel candidat republicà, avuy triomfant, senyor Pereña. El govern no n'hauria trét ni un sisquera á no ser per las coaccions de un célebre cacich que amenassà ab la fam als seus parcers.

Veyéu, amics corregionalists, si la gent d'aquesta terra simpatiza gayre á la monarquia.

CANTALLOPS, 29 de abril

Els arrossinats monarcas de aquest poble al saber que han quedat triomfant la candidatura del senyor Bofill, tots corren ab la quà entre camas y ab unas caras tan pàlidies que fan tres coses. Res ne van treure alguns camàlics de 'n Coderer de corre com uns gossos á conquerir ciutadans, ab prometessas de fer la carretera. Els republicans de aquest poble ja estém cansats de farsants; y per lo tant que prenguin tila els desenganyats.

VILAFRANCA DEL PANADÉS, 28 de abril

El nostre arcalde, senyor Moliner, anava repartint candidatures del conde Mut y oferia calés á qui 's venia la suprema voluntat, quan de sopte van toparse ab alguns republicans que, no poguent de menos, increïnen a dita autoritat que duya la companya d'un gosset roig que li feya de pinxo. Davant d'una recriminació tan justa, 'l senyor batlle no va saber que responder y toca 'l dos tot amoscat.

A pesar de las coaccions indicadas, y altres que s'han inventat, ja s'ha vist que la victoria ha sigut nostra en tota la línia. *Què me'n diu el senyor arcalde?... Era un pobre moliner, era un pobre molinaire...*

CERVÍA, 27 de abril

Hi havia en aquest poble una beyata de bastant cacau. Y heus aquí que un dia 'l nostre aicellot negre li donà entenent de comprar un'orga per la seva cabanya mística. La beyata no's va fer pregat gayre y posà en mans del sacerdot 700 duros, qu'era, segons va dirli aquest, el preu del instrument. El cas es qu'ara la bona feligresa s'ha mort, y al mossén l'han traslladat al poble de Cambrils.

Y de l'orga, què?... ¡Ja baixan!

SANT VICENS DE TORELLÓ, 30 de abril

Escolti, una pregunta senyor Borganyá: *Cóm s'ex-*

plaica que vosté, fent constantment alardes de republicanismes fins al punt d'haverse abrogat la representació dels republicans d'aquesta vila en el meeting celebrat a la Plaça de Toros de Barcelona, hagi traballat descaradament, segons notícies, la candidatura del senyor Huelin, eunero y monàrquich com el que més? Suposem que 'ls seus carrechs de tinent arcalde, president del Centre Recreatiu y semi-cacich, no serán incompatibles ab las bones formes de tot home que sent amor á la Llibertat y al Progrés.

Si això es tan cert com se suposa, val la pena de que 'l donguin de baixa del partit... ó que 'ns hi donguem nosaltres.

BLANCAFORT, 28 de abril

El nostre merlot, que ademés de capellà es corresponsal de *La Perdiu*, va empèndreles l'altre dia contra en Lerroux, excomunicant, al mateix temps, als que votessin als republicans. També va dir qu'en aquest poble no hi havia mes campanas que las del seu campanar. Donchs sàpiga 'l pinxo del salpacer que aquí hi venen moltes CAMPANAS que se senten de molt mes lluny que las seves.

PALAU DE ANGLESOLA, 5 de maig

Tota classe de violència posà en pràctica 'l cacicisme d'aquest poble pera derrotar la candidatura republicana. Amenassava ab deixar en la miseria als traballadors que no votessin la candidatura ministerial, halagant als ignorants, recordant favors als uns, fent promeses als altres, es à dir, van recorre als medis mes canallas, ruïnes, miserables, cobarts è indignes, distingintse, com es de suposar, ademés dels cacichs, en aquesta tan porca feyna, los xupa-ciris y demés ratas de sagristia que's titulen catòlics per la seva conveniència.

Pero, ab tot, no impediren que 'l senyor Pereña sortís diputat, que era 'l nostre desitj, y pel que traballarem molt y ab tota llealtat.

QUÉ PASSA Á ROMA?

I jo perteneix a la gremi catòlic, ho preguntaria ab verda-dera inquietud; ara, 'm limito á preguntar purament per curiositat, ab la mateixa curiositat del qui s'atura en un rotllo de gent que veu al mitj del carrer: 'Què passa á Roma?' A darrers del més passat va esbombar-se una notícia sensacional. El rey d'Inglaterra anava á visitar al Papa.

No vaig poguer evitarlo: els cabells van posàrsem de punta. ¡El rey d'Inglaterra presentantse davant del jefe de l'iglesia romana!... ¡Eduardo VII, suprem magistrat d'una nació protestant per exceŀència, atrevintse á entrar en l'august palau del insignie pastor dels remats catòlics!...

¿Què anava á succeir allí? Jo, refet de la natural sorpresa que la nova m' havia ocasionat, ja 'm fregeva les mans de gust, imaginantme—joh incurable perversitat humana!—el formidable safarranzo que's armaria en els salones del Vaticà.

El conflicte era, per mi, tan clar com dos y dos fan quatre. El rey d'Inglaterra trucaria á la porta de Lleó XIII, y aquest, obrint d'una revolada, li preguntaria:

—¿Què vol?

—Veure!, saludarlo, parlar ab vosté una estona.

—Arri, fora d'aquí, heretje!—li respondria indignat el vicari de Cristo.—¿Vosté saludarme? Vosté parlar ab mi? ¿Vosté?... ¿Que's pensa que vinch del hort? ¿Que's figura que no sé la classe de *pájaro* qu'es? Vosté es el protestant més gros d'Europa; vosté permet en els seus estats l'exercici de totes las religions hagudas y per haver; vosté, en fi, es un rey que quan va pendre possessió de la corona va jurar, sí, senyor, va jurar de la manera més catòrica ysoleme que la única religió verdadera es l'anglicana, que al papa no se li deu cap obediència y que tot lo que dich jo á Roma es lo mateix que si ho digués en Bou Hamara ó l'director dels bufos parisencs.—

Vivint, donchs, en aquesta creencia, calculin vos'ts l' efecte que havia de causarre la descripció de la visita feta al papa pel successor de la reina Victoria... ¡Quànt diferent era de lo que jo havia suposat...

Al Vaticà aquell dia van fregar totes las rajolas y netear tots els llautons; els criats duyan la roba de las festas; els cardenals formavan una doble fila, com si 's tractés de l'arribada d'un embaixador directe de la cort celestial... El sant pare, radiant de satisfacció, va rebre amabilissim y somrient al heretje Eduardo; va allargari la mà, que aquest va apretarli ab una familiaritat inconcebible; va convadirlo á seure y durant vint minuts van enraionar els dos solets, xiu xiu, xiu xiu, jom si fossin els més grans amics del món...

¡Sembla mentida això, no es cert?

Donchs es la pura veritat, certificada y feta pública per tots els periòdics d'Europa que, coma avant, coma enrrera, han explicat la extraña entrevista en los mateixos termes que acabo de ferho jo.

Pero la cosa no fineix encare aquí.

Apenas com qui diu acaba el servet pontifici d'escobar las petjades del reprobó inglés, quan el dia 2 del corrent, es à dir, el dissapeu passat, se presentà també á Roma ab l'insensat propòsit de ser rebut pel papa el propi emperador d'Alemania, el conegut protestant Guillem II.

—Vaja, vaig dirme entre mi, —aquest pobre pagarà per tots. L'escàndol que Lleó XIII, potser per prudència, no va atrevir-se á moure al soberà inglés, el mourà á n'aquest, corregit y aumentat, y així ho trobarém tot junt.

Y tall! ¡Escàndol hi dit? Una acullida de las més carinyosas que poden imaginarse; una segona edició de l' entrevista ab Eduardo VII.

També el papa va rebre al heretje alemany á la porta, atipant

mano conversant ab els principals y més fermes enemichs de la santa fe catòlica?

Poseuvs las mans al pit y contesteu ab tota franquesa: ¿Què diria l' rector de la vostra parroquia si arribava á saber que á casa vostra hi deixeu entrar protestants, que converseu amistosament ab ells, que 'ls hi allargueu la mà, que 'ls inviteu á seure y que 'ls colmeu d' obsequis y regalos?

Ja us ho podeu pensar què diria. Us mouria un vol que faria tremolar las pedras, us acusaria de mals catòlichs y de fills esgarriats de l' iglesia y us prohibiria, baix pena d' excomunió, que may més tornessiu á mirar la cara á cap heretje, per maca y simpàtica que la tinguis.

Y no obstant, el papa, guia y mentor de la host catòlica; el papa, etern alentador de la santa intransegüencia, reb y dona audiencies íntimes á condemnats tan impenitents com el rey Eduard y l' emperador d' Alemania, y ho fá sense amagarsen, aparatósamet, á la cara, si val á dirho aixís, de tot el món civilitat.

¿Qué significan aquests dos pesos y aquestas dues mesuras?... ¿Qué volen dir semblants contradiccions?...

Bons catòlichs, obriu l' ull! No sé per què se 'm figura que á Roma us la fregeixen.

FANTÁSTICH

AL MARINO BERANGER

que ha sigut ministre ab la Revolució, ministre ab D. Amadeo, ministre ab la República, ministre ab D. Alfonso y ministre ab la Regència, y á qui ara 'l govern, sens dupte en pago de la seva constància... en ser ministre, acaba de nombrar almirant.

¡Sslut al brau marino de seca!, modelo de Colóns d' estar per casa!

La breva codiciada al ff ha cayut.

¡Bon profit, don Joseph! La nació paga.

Al payro mantenintse sabiament y eludint ab prudència les borrascas, ó eclipsants en les horas de perill per sortir quan sentia parar taula, ha arribat victoriós

al final desitjat de la jornada.

¡Quan cert es que aquest món atrofina sempre dels conspius que no badan!

El digne y justicier govern del néct d' aquella á qui anys atrás va ajudar á caure, reconeixent el zel excepcional ab que á la mare patria diligent ha servit desde que 'l dit no 's mama, l' ha nombrat admirant ab el corresponent augment de paga. ¡Oportú y just acort!

Així l' Espanya salda el deute colossal del gratitud que tenia ab vosté. ¡Bé per Espanya!...

Al veure's, ple d' insignias y entorxats, lluitant solemnement el botó d' ancla, i com deu riure al girer 'ls ja rónechs fulls de sa vida passada, desde aquell temps ditzos en que ab en Prim la nòmina firmava, y' feya ab en Rivero y en Pierrat y 'l bon marqués d' Albaida!... ¡Com deu burlarse in petto del destí al veure aquelles pàgines, resum de tan diverses actituts y ahont segurament no hi ha paraula que no estigui bordada trenta cops y altres tants per un' altra suplantada!... ¡Quina vida la seva, si un tingües humor per ferne un' auca!...

Primer, formant govern ab els trempats que á Alcolea van dar la gran sumanta al règim caduc

que ab el pare Claret s' aconsellava.

Després, també ministre ab aquell rey que 'ns va venir d' Italia, y que mercé á vestir y á altres senyors va havé al ff d' entornar-sen.

Més tard, sempre l' ull víu, llensantse á la corrent republicana, ministre ab un govern de lo més radical que ha vist Espanya.

Derrocat tot allò, ministre altra vegada ab l' Alfonso dotzé, sense mirar si 'l jefe era 'l vell Cánovas, ó en Sagasta ó 'l gall de la passió.

Això què li importava! Mentre se pogués veure sota 'l bras la cartera adorada, lo mateix li era dirse sagastí que canoví ó que xino ó que drapayre.

Tots els seus ideals poden ben condensar-se en un lema molt breu: «Cobrar, si no ab aquest, ab aquell altre.»

Per xò avuy, oh magnífich admirant, la nació, enamorada de la manya que desplegà ha sabut per menjar sempre peix sense mullarse, al veure agraciat

ab el sustanció carrech de senyó y soberà de tots els ports y de totas las platjas, exclama ab franch accent:

«Just premi concedit á la constància! ¿Qué menos mereixà, ciutadans, una vida tot' ella consagrada á procurar pel bé de la estimada patria, questa dolsa patria que per molts es sinònim de panxa!—

Neptú 'l guardi, pacífich llop de mar; Neptú 'l guardi, y no fassí cas dels plagues que, per enterbolar el content que avuy ompla la seva ànima, van per aquests carrers cantant cínicament en tó de guassu; —Ja tenim admirant!... Ara no més ens falta tení esquadra!

C. GUMA

Filantropía gubernamental

En breve la fuerza pública usarà en poblado, en vez del mauser, otro armamento. (Telégrafo de Madrid.)

qui sis morts, allà tres, més amunt cinc, més avall catorze... La gent estava horritzada.

—Es á dir — exclamavan las personas reflexivas — que no 'ns será possible sortir de casa sense exposarlos á deixar la pell al mitjà del carrer?

El govern — ¡pobre govern! — ja ho veia que allò era molt trist; pero, la santa causa del ordre...

—¿Qué ordre ni qué xeringas! — replicava la gent, ab bastanta rahó. — De manera que aquí ja no hi pot haver ordre sinó imposicion a tiros? — Tan pobres son els recursos de l' autoritat? — Tan escassa es la seva influencia sobre l' ànim del país?

— Es que hi ha elements discòrs, perturbadors, inquietos de mena...

— Sigui lo que 's vulgui, hi ha modos y modos de cassar moscas. Té molt poquíssima gracia que á cada moment haguém d' estar acompañant al cementiri á infellos ignòcents que no han comés altre delicta que 'l de trobarse, per casualitat, en una plassa abont uns quants aixalabrats cridavan visca ó morí tal cosa, y uns quants agents de l' autoritat procuraven calmarlos á forsa de disparar el mauser.

— La causa del ordre...

— ¡Tornemhí! L' ordre es una cosa y 'l mauser n' es una altra. Hi ha que saber distingir entre 'ls camps de batalla y 'ls carrers de las ciutats; entre 'l foix que 's fan dos exèrcits enemics y la débil resistència que poden oposar als dependents de l' au-

— Pero no de mauser — els contestavan: — ara per fer això s' usa un altre armament.

Y 'ls pobrets, al enterarse de que 'ls havian ferit ab un altre armament, llençaven un jahí de satisfacció... y 's morían.

— Pero 's morian tranquil.

— Un altre armament!... ¿Qué més podíen desitjar per anar-se'n contents al cementiri?

MATÍAS BONÀF

ÀLCULS sobre 'l futur Congrés.

Diputats d' oposició: 171. Diputats ministerials: 228. Majorità, en favor del govern: 57.

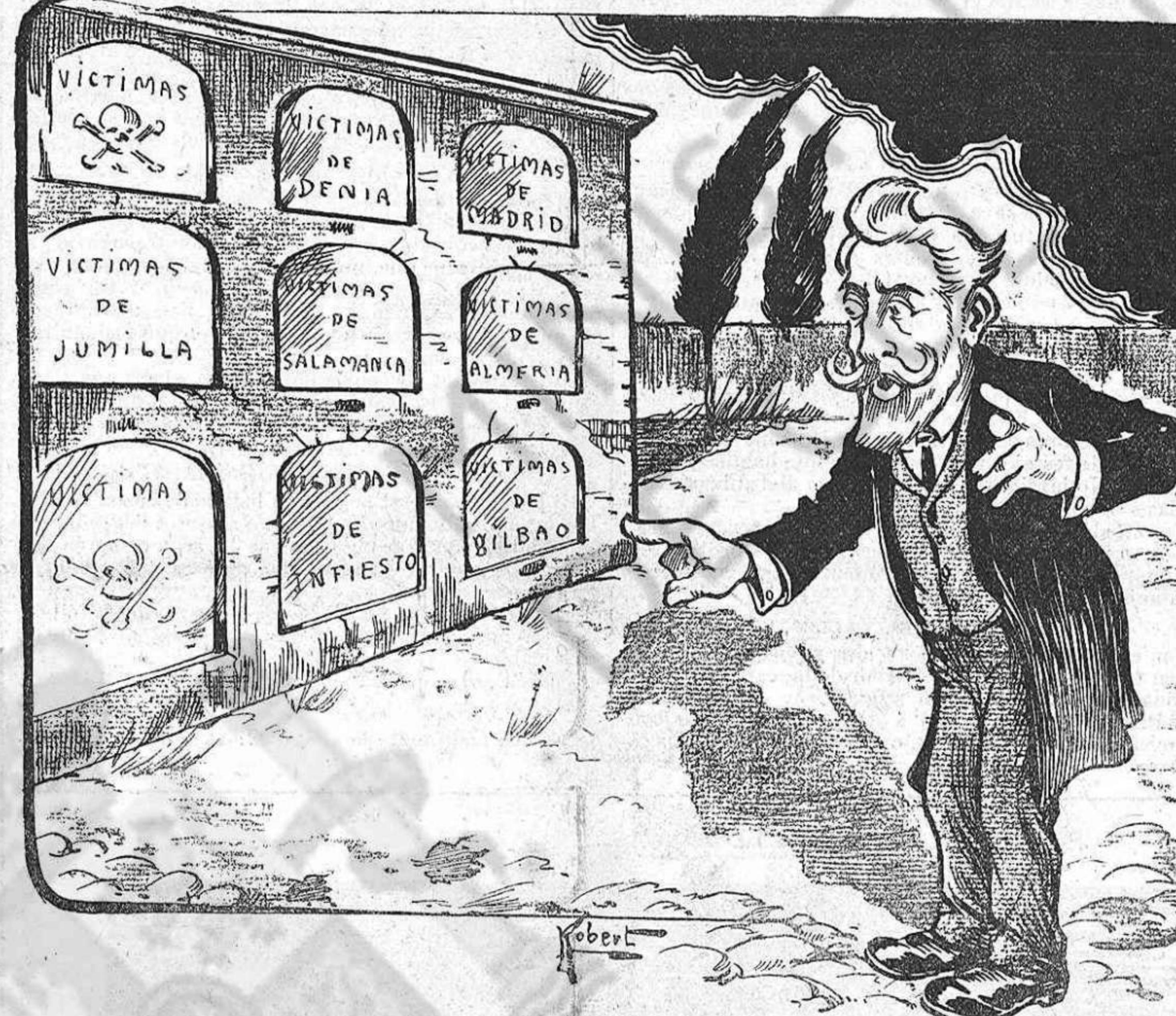
Pero dels 228, n' hi ha 45 adictes personalment á en Maura.

De manera que si aquest s' empunya y 's separa de la majorità ab els seus amics, las oposicions sumaran un contingent de 216, quedant al govern en aquest cas, únicament una majorità de 12 diputats.

En vista de lo qual, no val la pena de que 'l rey vagi á obrir les sessions, donant lectura al discurs de la corona, Millor serà que hi vagi 'l bisbe de Madrid, cantant unas absoltas.

En Mella, qu' en un meeting va dir que no estaría satisfech fins que logrés descansar sobre los cadáveres de sus enemigos, se'n anat á la Torre del Bardó, propietat del seu compincho Sivatte, á descansar de sus fatigas electorals.

L' Obra de 'n Maura

— Podré no haver fet res per la regeneració d' Espanya; pero ningú negarà que hi traballat com un negre per la prosperitat dels cementiris.

toritat quatre cridayres que no tenen més clarí de guerra que la boca, ni més armas que una butxaca de pedrals. Y ademés, hi ha que tenir en compte que si pecat se comet en certas algaradas, en la major part de les ocasions resulta que 'l just ho paga pel pecador...

— Veurem, buscarém, meditarém.

El govern, sempre filantrop y bondados, estudiá detingudament l' assumpto, y encare que á reganyadents, perque 'l confessar un error mina molt el prestigi de l' autoritat, hagué de reconeixre que 'l poble, al protestar contra 'l us del mauser en l' interior de las poblacions, potser no estava del tot irreverent.

Es clar, jel mauser! Un' arma quals projectils son capassos d' atravesar deu cosos humans posats l' un darrera del altre; un arma que forada portas, parets, planxes de ferro; un arma que com qui diu allarga més que la vista y arriba á matar a individuos llunyans que ni sisquera sabíen qu' en la província hi hagués tiros...

— En fí — va dir un dia 'l govern, visiblement afectat davant del clamoreig general: — m' inclino á reconeixre que 'l mauser es un' arma excessivament perillosa. Per lo tant, y rendintme á las vivas instàncies dels veïns d' Infestó, Salamanca, Madrid, Corunya, Vigo y altres localitats, d' ara endavant quan s' hagi de fer foix en l' interior de las poblacions, la forsa pública usará un altre armament.

La nació respirá.

Als pochs días, en una població qualsevol, no sé si per haverse aumentat els drets de consums ó perque la gent tenia gana, va haverhi un alborot bastant regular, y la forsa, com es us y costúm, va fers'hi á tiros.

Set ferits resultaren de la batussa; set ferits gravíssims, que trençaven el cor ab els seus ays llàstims.

— Nosaltres no sabíem res — deyan — passavam per casualitat pel lloc del escàndol, y quan més ens ho pensavam hem sentit una descàrrega y hem cayut mal ferits.

Ahont, segons notícias, fa grans estragos en el galliner.

Això sí, cada nit li posan sota 'l matalás els ossos pelats dels molts pollastres que 's cruspeix, cumplint els seus anhels.

Així es com el célebre orador carcunda descansa sobre los cadáveres de sus enemigos.

El rey de Portugal es catòlich, y ademés de catòlich parent de la casa reynant á Italia. Com á tal parent, quan va á Roma posa en el Quirinal, y ab això sols ne tenen prou els del Vaticà pera tancarli la porta y negarse á rebre'l.

En canvi va á Roma l' emperador de Alemania, jefe nat dels luterans, y 'l Papa Lleó XIII no tant sols el reb, sino que se 'l menja á festas.

Las mateixas consideracions dispensa al rey de Inglaterra, jefe dels protestants y gran mestre dels Masonerí britànica per anyadidura. May cap rey catòlich ha sigut rebut en el Vaticà ab uns honors tan extraordinaris.

Y ara si 'ls catòlichs no entenen aquestas anomalias, demanin al Esperit Sant que baixi del cel y 'ls hi expliqui.

Y no s' crequin: ja 'm sembla lo que diria 'l blanch colomet:

— Res, noys: qüestió de vessat!

Al general Beranger acaban de nombrarlo almirall de la esquadra.

Escuadra no tenim; pero almirall per manarla, això sí que no pot faltar.

Y no faltará monarquich que sostengui que fet això es lo més convenient. Perque si 'ls diners que 's gastan en barcos, son com tirats al aigua, més val que algú se 'ls tiri á la tripa.

No es tan desastrós... y es més suculent.

Lo primer enfauleix y lo últim engreixa.

L' altre dia va haverhi á Cartagena una corrida despampantan, en la qual van ser trompicats tots els toreros.

Un bon avis pels toreros de la monarquía. Han

perdut l' agilitat y l' art, y tots ells serán voltejats. Ja saben, donchs, quin porvenir els espera: l'enfermeria.

Diuhen que D. Alfonso se disposa á fer un viatge a Santiago de Galicia al objecte de visitar el santuari del famós apòstol matador de moros.

Lo que dirán en Silvela y en Maura, á duo:

— Sant Jaume hi fassa més que nosaltres.

L' Alfonso Sala, diputat per Mura, durant els molts anys que ha vingut representant el districte de Tarrasa, ha lograt qu' en molts pobles del districte se batejés ab el seu nom algun carrer.

Pero ara en vista de la gran victòria que ha conseguit, se tracta d' erigir-li un monument.

El pedestal tindrà la forma de cassola d' arròs, exhornada ab una cenefa de copetas y puros d' espart, en commemoració de que als puros y á las copas d' aygnardent deu la major part del èxit que ha conseguit en alguns pobles rurals.

L' estatua del diputat ocuparà la part superior de la tapadora, y apareixerà tota arronada sota 'l manto de la prudència.

Els pobles de Mura, Talamanca y Rellinars se disputan l' honor de possuir aquest monument dedicat al diputat indiscutible y ab districte propi.

L' eminentíssim se'n anat á Madrid, ab el caritatiu propòsit d' explicar á certa família, l' verdader estat de Barcelona, dominada pels republicans.

Desitjém que ab les seves explicacions se guanyi una fama que no tenia encara: la fama de curandero de singlots.

De moment, una vegada coneugut el resultat de les eleccions, en Silvela, en Maura y tots els ministres volien dimitir. Pero s' ho van pensar millor, y digueren:

— Deixém que les Corts se reuneixin, y aquestes orientarán al rey.

Frankament, ho veig bastant difícil. Las Corts próximas no poden orientar á ningú.

— Y saben per què? Perque ja no 's tracta de un sol que surt, sino de un sol que se 'n va á la posta.

Comentari á la circular del Tribunal suprem, en defensa de las institucions amenassades. Va ferlo un amich meu en els següents termes:

— Res m' agrada tant com la franquesa. Que quan se tingui por se demostri.

Durant la llyuta electoral en el districte de Tarrasa no s' va veure un sol monarquich. El mateix Sr. Sala, com si's dongués vergonya de dirs-ho, a Rubí y Olesa va declarar-se independent.

Donchs bé: al comunicar al governador el resultat dels escrutinis, tacat ab 21 protestas, l' arcalde de la població, Sr. Salas y Morral, va adornar el telegrama ab el crit de «Viva el Rey!»

Després de veure's les malas es un crit molt natural.

— sempre oportú 'l Sr. Salas!... Y Morral!